

KROŠNJA

KREŠIMIR BAGIĆ

SADRŽAJ

krošnja	1
 SNIJEG IMA LIJEPO IME	 3
<i>još šest koraka</i>	4
<i>reportaža o žigicama zauzela je stol</i>	5
<i>reflektor pokraj mene</i>	6
<i>krem-juha od gljiva zausti svoje lice</i>	7
<i>pokraj bijele utičnice griju se mravi</i>	8
<i>vuče, vuče, budi tih!</i>	9
<i>snijeg ima lijepo ime</i>	10
<i>u jutarnjem izdanju</i>	11
<i>pisaći stroj je pokvaren</i>	12
<i>samo zavjese, samo zidovi</i>	13
 ULICOM JURI PONOĆNI TRAMVAJ	 14
<i>toga jutra</i>	15
<i>svi taksisti imaju brkove</i>	16
<i>b.v. je djed mraz</i>	17
<i>na svim oltarima zriju jabuke</i>	18

<i>u barceloni sam zaronio</i>	19
<i>svi intervjui su dosadni</i>	20
<i>stariji vršnjaci</i>	21
<i>uglavnom</i>	22
<i>najprije viknuti helikopter</i>	23
<i>dobro jutro šefe</i>	24
<i>ocvali kaktuse</i>	25
<i>ti si samo crv</i>	26
ŠUMОВИ, МРЛЈЕ	27
<i>nikako da nađem svoju životinju</i>	28
<i>igram stolni tenis protiv starijeg gospodina</i>	29
<i>jednom mi je pričao o moru</i>	30
<i>kad bi se</i>	31
<i>u svilenoj košulji</i>	32
<i>da. sjetio sam se</i>	33
<i>žena mora</i>	34
<i>pišeš da su ribe gladne</i>	35
<i>soba u kojoj živiš nije metafora</i>	36
<i>nikada nije stigao u zaton</i>	37

IVAN JE ZAGRIZAO ZRAK	38
<i>kad je brod stigao</i>	39
<i>u galeriju se spuštaju</i>	40
<i>gledaj</i>	41
<i>on ne hoda, on pleše</i>	42
<i>noć je</i>	43
<i>u novinama</i>	44
<i>na svakom kolodvoru</i>	45
<i>ivan je otišao</i>	46
<i>iz dubrovnika sam mu poslao razglednicu</i>	47
<i>on, koji odsanja tisuću snjegova</i>	48
 ŠKOLJKA	
<i>za anonimnu anu</i>	49
<i>opet sam u pjesmi</i>	50
<i>ljudi su na snježnoj ulici</i>	51
<i>poslije svih prijatelja</i>	52
<i>vodene crne</i>	53
<i>dok vlažnom rukom</i>	54
<i>uvijek nekakav mrav</i>	55
<i>ana</i>	56

<i>dodji ana ne plaši se</i>	57
HOP HOP	
<i>uputnice, rečenice, pisma, događaji</i>	58
1-78	59
O autoru	79
Impresum	80

KROŠNJA

ispočetka bila točka
mijenjala boje
ljubavnike
šumila u ptici
krošnja

bila slijepa
da je nitko ne ugleda
da je nitko ne poleti
kad joj se silazi
krošnja

kasnije točku napustila
i kristal i nebo i misao
postalo joj tijesno
pa se smanjila
krošnja

onda došli mnogi
(s njima i ja)
otkinuli po list
kazali to je
krošnja

a ona lebdjela u zraku
bijelila sunce
zlatila snijeg
ponavljala

krošnja
krošnja

ne mogu te shvatiti
iz tebe pobjeći

kazati ja nisam
krošnja

a i zašto bi
(šapuće moj list)
kad jesmo
ja tvoja životinja
ti moja
krošnja

a pjesma
je li ona
životinja ili
krošnja

ispočetka je bila točka
(ljuti se moj list)
mijenjala boje
ljubavnike
šumila u ptici
ali joj postalo tijesno
pa se smanjila
sada raste umjesto tebe

SNIJEG IMA LIJEPO IME

1.

još šest koraka,
još tri grama svjetlosti
i stvorit ću stih.
ti koji govoriš o suncu,
učiš me moru.
sat je za džep.
zrak je za slušanje.
kutija se slika
kad žigice u njoj
ne slave božić,
jer u sobi
riječi nestaju kao ribice.

2.

reportaža o žigicama zauzela je stol.
oluju nije spominjala, premda munje
nisu štedjele tvoje zjenice.
milijuni olovnih kolačića
napučili su sobu i svi uglas viču:
"da. to je naša ćelija.
spavamo s gospodinom.
pidžama mu viri ispod hlača.
stradao je jer je ženi prigovorio
da prečesto zlostavlja telefon.
upomoć! kravata, žuto, crveno, zeleno.
već dogorijeva..."
da. to je ta ćelija,
taj prizor s pištoljima i stolnjacima.
šuma šuti. žena šuti. cigareta šuti.
premještaš stolice iz kuta u kut
kao da su cvjetni aranžmani.
bojim se krvi koju spominješ.
o tome sam ti već govorio.
"upaljač si zaboravio pod jastukom.
ne piši više.
idi spavati."

3.

reflektor pokraj mene
iznenada reče "ah" i crče.
prasak, igra svjetla i sjene,
krv, pas koji zavija.
svećenik je samo pogledao
svijeću u prozoru.
pijanci u kupaonici peru zube, plaču.
kolači koje zovu breskvice,
umočeni u kavu,
razlijevaju se u očima mačaka.
prolazim hodnikom: škripanje dasaka, mrak.
plešu kazaljke na mojoj ruci.
- ideš mi na živce!
- ne.
- ni ti meni.
vau vau. ministranti su prevrnuli
čitavu kuću naopačke. traže čaše.
iz kaleža se pije vino.
još samo jedna žličica.
blitz, tanki mlaz plamena,
dim.

4.

krem-juha od gljiva zausti svoje lice
u zagonetnom iskrenju očiju.
vrijeme je za osvježanje.
možeš naprimjer početi o sagu,
njegovim utorima koji odriču smisao
svakoj tvojoj priči.
indigo uvijek sanja jastuk.
- to svi znaju.
možeš rezati kruh na nezamislivo tanke kriške.
oštrica svejednako sijevne.
nikad ne propusti kazati:
lako je opisati čovjeka bez karaktera,
prebrojiti sve dijelove tvoje garderobe,
spomenuti ormar.
možeš se igrati plodovima kao kakav
prpošni lingvist. bijela ploha hladnjaka,
pepeo dana u PVC-vrećici, vrata koja se ne mogu
zatvoriti, kolačići, krastavčići itd.
možeš napokon pljunuti "doviđenja"
dok ti prsti čeznu za samoćom,
za zaboravom. kazati:
Nepoznat Netko odnio je polusuhe hlače
s konopca na garaži, marka LEE,
made in switzerland, 100 franaka.

5.

pokraj bijele utičnice griju se mravi
i šahovske figure. kao nasljednici
brazilskih nogometaša iz šezdesetih.
struja dopire sve do modrocrvenog trosjeda.
prašina. nikakvog pokreta.
sve je uništilo ljepilo.
bolest je nježna i ima čudno ime.
u njezinu dnevniku rastu isključivo višnje.
kisele su i obično imaju koštice od kamena.
vole trajati između mnoštva nepozvanih slika.
iskustvo je potpuno izgubilo značenje.
pješaci ne guraju loptu.
oni pate od nostalgije,
zimogrožljivi su i po tome slični mravima.
treba pobjeći iz ove priče,
zaboraviti bijelu boju.
u gradu s ovakvom arhitekturom
oči su praznije od zrcala
i kamera u ulici jasenova.

6.

vuče, vuče, budi tih!
iza zidova tapete
stoje u stavu "mirno".
bršljan i muhe obrastaju
siva rebra radijatora.
na radiju repetiraju
"crno-bijeli svijet".
ona u dubokom zrcalu
prekriva osmi namaz šminke puderom.
naleti bure ugrožavaju joj sinuse.
nigdje traga mastilu
bivše kemijske olovke.
nigdje zlatnog zuba tvoje majke.
ljepilo je bogohulno spominjati.
rub stola je kraj našeg razgovora.
sretno do sljedećeg obroka.
vuče, vuče, budi tih!

7.

snijeg ima lijepo ime.
kadšto od njega pravim jogurt.
jezikom. dahom. rukama.
bolje se spava
kada čovjek ne spominje šećer.
pojeo sam pun tanjur graha.
iz ormara izlaze muhe,
skakavci, mravi i lavovi.
u zrcalu su svi jednako maleni i
željni krvi.
snijeg ne voli kada ga uspoređuju
s vječnošću koja me posjećuje u snu,
koja je trenutak.
svi slijede put svjetlosti,
provaljuju u prazan stan.
policija. sjekira. nož.
vrećice krvi ispod očiju.
u nosnicama tamponi.
trosjed je ostao ležati na stubištu.
sipi kiša. zalijeva ciklame, kupus,
širi zjenice.
jedan, dva, tri.
zažmirio sam.
sad!

8.

u jutarnjem izdanju
podzemne vode čuvaju kuću.
mala crvena gitara i kišni ogrtač
broje nečujne korake.
o njima treba stalno pisati.
zločinci nose potpetice
i ožiljke na vratu.
njihovo lice je more
(val provala, val potresa),
tri akorda pobjegla iz očiju
sve do ulice kojoj je zaboravljeno ime.
tamo se sladi kompotom od jabuka
i biraju citati za ulazak u povijest tišine:
"lice je samo stvar koju treba napisati."
- lotosov cvijet rolanda barthesa.
tiskari su uništili naslov.
bura. plastična operacija. legitimacija.
gluposti.

9.

pisaći stroj je pokvaren.
čini se da primitivni mehanizam
njegovih umornih zupčanika
nije izdržao spretnost ruke
koja je htjela slijediti glas vjetra.
kažeš: podmukli rad nostalgije je fikcija.
ti koji si htio igrati poker
i skupljati lišće u drvoredu hrastova.
teško je samo mišlju
ostaviti stol bez daha.
zašilji ruku. pada kiša
i sva su tijela mokra.
nestaje proljeće.
ruše se oluci.
nema više podatnih glagola.
pesimisti tvrde da ništa više
neće postati znakom.

10.

samo zavjese, samo zidovi.
ulazim u sobu, izlazim iz sobe.
dotičem predmete.
njihova imena pamtim,
zaboravljam, proizvodim.
možda i bijeli pejzaž noći.
zrak mi dobro stoji,
iako je odviše brz.
hladno je. mlin za kavu,
pepeljara, mahagonij
i druge nježne riječi
poškropljene su krvlju.
ulazim i izlazim.
nisam zbunjen.
ne pišem pisma.
nikome ne izjavljujem ljubav.
nema me.

ULICOM JURI PONOĆNI TRAMVAJ

1.

toga jutra
točno u 3.30
psi su jeli kikiriki
kompjuterske kartice
ime i prezime vaterpolista godine
toga jutra
mulci su igrali picigin
pućkali lule
ljubičasti indigo zvali zaboravom
kada se spustio prvi oblak
obrve su skočile na potiljak
perje se razletjelo gradom
bila je to strašna eksplozija
uostalom sve je prenosila televizija

2.

svi taksisti imaju brkove
sve jegulje sanjaju snijeg
ulicom juri ponoćni tramvaj

3.

b.v. je djed mraz
skuplja upaljače
rečenice ukrašava injem
coca-colom i duplim kavama
b.v. voli smokve sa šlagom
riječi skliske kao losose
plave magle
na knjižarskim policama traži jastučnice
za lego-kocke krtice poklon-paketiće
godinu rođenja ivana gundulića
b.v. će u novogodišnjoj noći
petogodišnjake učiti plivanju

4.

na svim oltarima zriju jabuke
kondukteri zubačima cvikaju karte
odjavljivačice tv-programa umiru prije četrdesete
ulicom juri ponoćni tramvaj

5.

- u barceloni sam zaronio
- četiri metra prije pozornice
- dvije sekunde prije kraja
- potom sam jahao irvase
- pisao poruke na toaletnom papiru
- žvakali su moja plava prsa
- jorgovan i hmelj
- na kineskom i francuskom jeziku
- pastrmke zvijezde
- zvijezde pastrmke
- parobrod na umoru zelene podvezice
- da
- četiri metra prije pozornice
- dvije sekunde prije kraja

6.

svi intervjui su dosadni
svi sugovornici su utičnice
snijeg pada sam od sebe
ulicom juri ponoćni tramvaj

7.

stariji vršnjaci
bršljanom urešeni šeširi
naočale
kažu kanibali
a što je s antenom
palma u plamenu
sveučilišna biblioteka
preferans dijamantna tastatura
tamo na jugu
svi pjevaju navijačke napjeve
ruše trgovce
peku palačinke
dobro se vidjelo
sve je od kartona

8.

uglavnom

u bokovima boli zrak

bijeli trag mrkli mrak

ulicom juri ponoćni tramvaj

9.

najprije viknuti helikopter
šefe kako ste spavali
grize li što
sretna nova godina
najprije voljeti kolače
lađe garnirane eksplozivom
porodicu i ustav
knjiga je televizor
televizor je sat
sat je sat
točno vrijeme je negdje drugdje
točno vrijeme je stari zavjet
zatim
kupiti kvadratni metar jute
i crtati padobran
pticu
krošnju kruške
jer na kraju
livada se puši kao usoljeno meso
kit sjedi i čita novine

10.

dobro jutro šefe
u ladici čuvam zmiju
da vas ugrize
da vas ugrize
ulicom juri ponoćni tramvaj

11.

ocvali kaktuse
trul si
unatoč ljubičastoj pelerini
otvorenoj peći
ne skrivaj uzalud
džemper kazetofon i štap
dim se siječe dlanovima
ružičasti kaktuse
gnjila dinjo
nema više nota
reci tužan sam
reci mijauuuuu
možda netko i pronađe tabletu

12.

ti si samo crv
dopisnica iz daleka svijeta
bježi jer pojest će te japanci
ulicom juri ponoćni tramvaj

ŠUMОВИ, МРЛЈЕ

1.

nikako da nađem svoju životinju
premda znam:
malena je
pojavljuje se u vrtu
ima četiri noge
tri sloga
(naglasak na prvom i duljinu na zadnjem slogu)
između **k** i **r**
vjetri nemilice dišu krive podatke
ipak
podoban za druženje
uvijek je bio maslačak

2.

Igram stolni tenis protiv starijeg gospodina.

Znojimo se i šutimo. Pobjeđujem.

- Moj poraz je crven, a Vaše su oči modre.
- Kako to mislite?
- Tako. Mačevi se uvijek bez razloga potežu iz korica.

3.

Jednom mi je pričao o moru. Pili smo pivo u Kocki.

- More - govorio je - simbolizira prazninu u kojoj svakodnevno uživamo. Ako postoji kozmos, mora u njemu ima.
- A nas?
- Ni nas, naravno.

4.

Kad bi se, sretnim slučajem, danas pojavio prorok, tj. kada bismo pristali na mogućnost njegova postojanja, to bi vjerojatno bio kakav šutljivi demon. Grbav, ružan i neprirodno nizak. Možda bi – za sve vrijeme boravka na zemlji – samo rekao:

– Oblaci od vas nisu ništa naučili.

U svakom slučaju, pamuk ne bi doticao.

5.

u svilenj košulji
sadio je
žute namrgođene krumpire
klijali su
kad bi prošla ponoć
on bi spavao
triput ih pojela biblija
najprije šumovi
potom mrlje
naposljetku
melankolijom oživljena žigica
dah
neobrijani vjetar
pijetao

6.

Da. Sjetio sam se. U nedjelju smo išli na popodnevnu misu. (Moja žena i ja.) Ispred crkve, na betonu, ležao je pijan čovjek. U rukama je imao stručak cvijeća. Rekao sam u sebi:

- Ako uskoro ne zazvoni, pokraj njega ću izmoliti tri Očenaša i vratiti se kući.

U tom si trenutku primijetila da mi košulja viri iz hlača. Poslušnom sam je rukom prilagodio tvome očekivanju. Onda se oglasilo zvono. Ipak sam izmolio tri Očenaša.

7.

žena mora
slušati radio
u školjci otkriti siječanj
biti gušter koji zastavom zakriva grudi
žena mora biti mak
(muški rod nije isključen)
crni vosak zavjetne svijeće
mora glasno mljackati
kako bi nas razočarala
"šest uvjeta - najmanje"
- zaključio bi paul valéry
definitivno se odričući poezije

8.

Pišeš da su ribe gladne, alge da su zavjese te da je krivac uhićen. Lagao bih kad bih rekao da me tvoje pismo nije uplašilo. Ponajprije stoga jer je razborito i uvjerljivo.

Zalud rukujemo satovima, točnim datumima. Događaji se zbivaju izvan vremena: krivac je doista uhićen. Čak je – u cijeloj priči – i more nevažna pojedinost, mogući portret bjegunca u ogledalu straha. Nedovršenih rečenica. Ukočenih pokreta.

9.

soba u kojoj živiš nije metafora
uzalud ostavljaš mrvice na pisaćem stolu
soba u kojoj živiš nije metafora
strijelu se ne odapinje u pećinu
uzalud ostavljaš mrvice na pisaćem stolu
soba u kojoj živiš nije metafora
strijelu se ne odapinje u pećinu
labirinti praznine prava su meta trgovcima disanjem
uzalud ostavljaš mrvice na pisaćem stolu
soba u kojoj živiš nije metafora
strijelu se ne odapinje u pećinu
labirinti praznine prava su meta trgovcima disanjem
kisik se taloži na stijenkama zidova
uzalud ostavljaš mrvice na pisaćem stolu

10.

Nikada nije stigao u zaton.
Kava na terasi, uz rivu tjelovježba.
Novine pune oglasa za posao.
Iza svake palme mrak.
U podne se vodio na ručak.
Razgovarao s prženim lignjama.
O čovjeku kojega je zaboravio.
Uvjeravao ih da voli kazalište.
Uglavnom: pao je.
Isplazivši jezik kao udicu.

IVAN JE ZAGRIZAO ZRAK

1.

kad je brod stigao, ivan je rekao:
zvonimir!
lijepo ime.
neka bude bicikl.
njemu se može sve oprostiti.
jer je brz.
jer se kreće od ruba do ruba.
kao balon.
pričao je o brodu
umjesto da priča o valima.
pričao je o otocima
umjesto da priča o požarima.
vali zure u mene
i proždiru mi oči.
to je pejzaž!
brod nisam spomenuo. ni ribe.
zvonimir!
moj otac se vjerojatno slatko nasmijao.
on je drvo kojemu ne znam broj godina.
nikada nije rekao: jezik.
nikada nije rekao: padam.

2.

u galeriju se spuštaju
različiti ljudi. stube
su tako drvene i tako
podatne da ih je nemoguće
zaobići. i svaki od tih
ljudi kao da traži zrcalo
na zidu. plesačica u kutu
stalno mijenja mjesta.
pokreti su joj čas
besprijekorno gipki,
čas željni brzine. smješka
se ili ljuti; znoji, deblja
ili nestaje. djevojka ponavlja
uvijek iste rečenice. lepršave
haljine, uzdasi, ruke upućene
u vječnost izmiču njezinu
pogledu. ona sto puta na dan
umire. kao ruža kada pada snijeg.
ne kaže ni zbogom.

3.

gledaj:

skuhat ću dvanaest čajeva.

iza uha čuvam bosiljak.

ti si slap.

ne glumi da ne padaš.

jer znam:

šumiš kao bor.

bojiš se događaja.

ako zaboraviš moje oči,

more će te pohoditi u snu.

4.

on ne hoda, on pleše,
dotakne svako zrnce pijeska
golim tabanima.
u jednom luku
navlaži sav zrak,
oboji predmete, lica,
listu šapne: budi svjež.
i osjeti zemlju
u vrućici.
on je bog vrtnje u krugu.
znam da u ruci čuva cvijet
i upaljač, ispod kojih su
zaleđene obale.
kamo god se okrenuo,
ugleda zastavu.

5.

noć je. ivan je zagrizao zrak
i čeka što će se dogoditi.
puna su mu usta sline.
da sve ne bi završilo disanjem,
počinje govoriti.

vjetrokaz štiti oči.
kako drukčije shvatiti
njegovu potrebu da bude strijela.
treba ga pokloniti nebu,
kao znak straha.

tigar ima oštre zube, kažu.
na ljetnom suncu podsjećaju na noževe.
možda je tajna skrivena u njima.
pustinja je nježna i voli ljude.

uvijek na drugom kraju planeta
pada kiša.

6.

u novinama
slike katastrofa

na trgovima
bučni kolporter

na jarbolu njegove brodice
jabuke

spavaju

dan je sunčan i topao
kao toliki prije

7.

na svakom kolodvoru
čekaju žetoni. koraci
su tu samo radi privida
geometrije kruga. zariju
se u grudi, slijedeći
tanku liniju smisla.
hitro i požudno. na čelo
lijepe poštanske marke.
pomažu nositi kofere.
doživljaj putovanja
počinje i završava u
blještavoj igri žetona.

8.

ivan je otišao
u kolovozu ili rujnu,
možda čak u prosincu.

jedni kažu kiša.
drugi snijeg.
treći ga stalno nalaze
u prašnjavim albumima.

bijela se jedrilica srušila pred njim.

kopna,
kako je i htio,
niotkud

9.

iz dubrovnika sam mu poslao razglednicu.

kupio sam je zajedno s lutrijskom srećkom.

na poledini obrisa staroga grada upisao sam broj.

nikada ga nisu izvukli!

10.

on, koji odsanja tisuću snjegova,
ne taknu nikada ružičaste skute
sljemena.

ŠKOLJKA

za anonimnu anu

1.

opet sam u pjesmi
krošnja zašto me gledaš
u pjesmi sam od lišća
od riječi gradim kuću
(ne znam kada sam
kako sam i jesam li uopće
drukčije disao)
ti nisi glazba
ti si tiho nebo
ispod je strah deblo
debela usamljenost
krošnja zašto me gledaš
ti nisi glazba
(koji amforu sanja
nikada ne nauči plivati)
grane plešu dodiruju se
zaboravljajući odakle vjetar
ljudi na snježnoj ulici...

2.

“ljudi su na snježnoj ulici
poput slova na papiru”
- tako je zatrudnjela
anonimna ana
sijećanj
usnula bijela riječ
koja hoće da je nema
i kad se ponavlja

(bolesnici ustaju iz kreveta
zaboravljaju boli
opisane u knjigama)

kada je nestala
pojavila se šuma
brašnastobijela vila
s krupnim madežom na čelu
i listala listala

sjemenka se skrila između korica
iznad zemlje ispod glasa
kada procvjeta
u njezinu dahu čuče
i šuma i snijeg
potom se rađaju djeca

anonimna ana
od pređe mraka
tka svjetlost
poslije svih slova
poslije svih prijatelja

3.

poslije svih prijatelja
more je reklo
da se ne poznajemo

da u meni raste
mračna tišina
nešto kao zaborav
kao iznenadni povratak kiše
vlažni nanosi pijeska
pokrivaju udove

kada bi plima stizala
ja bih otvarao oči

vodene crne

4.

vodene crne
oči
riječi su

ako ih izgovaram
slijepim

čuje se lepet
čuje se zid
čuje se zbogom

ja ovdje više ne stanujem
potražite me noću
u zrcalu

dok vlažnom rukom
palim svijeću

5.

dok vlažnom rukom
palim svijeću

ona otvara prozor
u dalekom regensburgu
odmotava park haljinu svoju
i sve bude zeleno
opipljivo zeleno

po koži joj žure mravi
uspinju se uspinju se
odakle im pravo
da se debljaju
u njezinu gustom smijehu

zelen kao smrt
trg zadrhti i kaže
ne spominji mi ime
jer što govoriš to imaš
ljubav te čeka drugdje

plamen se sklapa u školjku
drhti
ona se ježi
ne zna se kakav će biser
umrijeti na tom tijelu

p. s. 1.

uvijek nekakav mrav
zaskoči tvoju rečenicu
i ona pocrni
kao zemlja ispod nokta
i ne može se završiti
ta ribica u moru

ana tvoje riječi
grli lišće
kada šuma žuti
trava si i umireš
od vode koja iznenada
otkriva ušnu školjku
i poplavi
tek zametnute mjehuriće

kako si plivala
tako si nestajala
ronila zvonila
a ipak rasla
daleko od oka

p. s. 2.

ana

kiša koja će pasti sigurno ne nosi šum u koji si povjerovala kad si u tanku ljusku u tihu
utrobu mraka nevidljivom lađom pristala

ipak

reci

mi

zašto

crtáš

more

uvijek

kada

pomislim

da si kap

u kojoj

sam

našao

(vidio)

glas

i

lice

radosnog

ne-

pli-

va-

ča

p. s. 3.

dođi ana ne plaši se
kroz pogled kreni kao kroz zrak
taj zvuk koji te miluje
ne može naći sebe
dođi
svejedno je stanuješ li ovdje
ili u vrtu
brižnoj će prašini
vjetar uvijek izmisliti oblik
inače sam ne bi imao smisla

HOP HOP

uputnice, rečenice, pisma, događaji

1.

hop hop
nisam se probudio
nisam krenuo u dan

2.

jutros je poštar u našu ulicu donio mnoštvo čestitki i paket knjiga. sretna susjeda – koja stalno ponavlja riječi nekog austrijanca – nemarno je preuzela pošiljku i kazala:
– ne pazim više na dnevne predmete, jer ljudi ništa ne čine.
poštar se, mrmljajući, okrenuo i otišao. mala je marija nacrtala umoran dan.

3.

oko podne pred dvorištem je izrasla golema gomila pijeska. kao vojska neprozirnih riječi i slika. kao piramida koja – izgovarajući se visinom – zakrčuje prolaz. s jablanova na kraju ulice pada lišće. mala marija uči voziti bicikl.

4.

automobil je projurio pokraj kuće pred kojom je skakutao modrooki mačak. između dva gutljaja prašine, mala marija je viknula:
– budalo, budalo!

5.

uvečer u prozoru cvjetaju ciklame. mrak kao stisnuta pesnica uđe i izbriše cijelu ulicu. dvorišta. krovove. zidove. mrak je mornar koji ne zna cijeniti položaj užeta. mala marija je obukla plavu haljinu, ali mama je rekla: “laku noć”.

6.

hop hop
ako ikada naučiš moje ime
molim te nemoj mi ga otkriti

7.

sunce zašto sjediš tako ozbiljno
na tom plitkom licu
makni se nije ono zrcalo
treniraj malo samoću

8.

riječi mogu otopiti snijeg
ako ih se pažljivo izgovara
i ako se hoće s njima putovati

9.

četverogodišnji susjed j. vuče me za nogavicu:
samo kod nas u janjevo svake nedelje peva se aleluja u crkvu tu se ne sme jer tu je pesak

10.

zavodnici imaju oči kao ratnici
stalno vrebaju pogled s druge strane
nišana

11.

toni kukoč ti si mi odnekud poznat
možda s kakvog studentskog tuluma
ili pak s aerodromskog šaltera
kada ustanovim zašto nemaš brata
svakako ću ti napisati pismo
nemam ga ni ja

12.

hop hop
ja ne bježim
ja stvaram distancu

13.

stiglo je pismo iz italije:
*... Napokon kod kuće! Ali ja sam se nadala da biti sretnija: kada ja sam došla moj otac je
recao meni da moj djed je bio umrijeo. Ja sam imala krizu nervoznu i sam placala cijeli dan.
Sada Također ja sam tužna. Jučer ja sam pisala Ljupče i poslje, telefonirala sam Pompeo koji
je najsretniji biti u Italiju.
Izvini pogreške!
Ja sam imala mnogu nostalgiju Italje ali sada ja imam nostalgiju vam (ili vas?). Želela bih da
Ti možeš ići u Italju.
Tvoja žena je dobra!
Italja čeka te!
Ciao!
Arianna*

14.

onaj koji je skrojio ovaj trg

očito prijateljuje s komunalcima i pijeskom
stalno mu pucaju šavovi

15.

chromos mladost iris
naprijed dubrovnik dalmatinka
ban bi možda u namu
ali konj hoće u sporednu ulicu
mač na istok

16.

gospođica š. ima cement u kosi
sad će joj pasti cigla na glavu

17.

između cigarete i pepeljare
ludo plešu svi simptomi moje apstinencije
ali liječnik to ne shvaća piše uputnice
spominje specijalističke preglede
kao da ću na njih otići

18.

hop hop
tko se dosađuje
taj ne putuje tramvajem

19.

to nije moj osmijeh
to je tamnica čula
guta zrak bez razloga

20.

kazaljke su se poklopile
rekao sam vremenu: stani
i ono je stalo
neupućeni i dalje čekaju pod satom

21.

prodavačica knjiga uskače u korice opće povijesti.
živio znoj!

22.

prijatelj je dovršio zbirku. 7 ciklusa. 50 pjesama. 92 stranice. u naslovu se spominje
praznina. rukopis mi se jako dopao, premda nisam u stanju ponoviti niti jedan stih. jedino
što sam upamtio jest kriva upotreba pridjeva: neodređeni oblik u pravilu stoji na mjestu
određenog.

23.

sunce razlistava grad
sve žene danas imaju velike grudi
vjetar je znak ravnoteže

24.

hop hop
ja sam debeli bijeli karton
ako me pocijepaš ima nas više

25.

Ajax - FC Groningen 0:0!

Bog!

Prije pet dana ja sam bio u Groningenu. Sve je bilo dobro kod kuće, i ja sam bio kod brata. Tamo je bilo fešta slavlja njegov Rođen dana. On nije znao da ja sam bio u Gr. i zato što iznenađenije je bio veliko. Upoznao tamo jedan Albanac iz Prištine i dugo mi smo govorili. Sve je u redu.

Sada je dva jutrom i hoćemo vas zvoniti – ali je suviše kasno (smo rešili). Ali pijemo "Sekt" na Vas! O. K.?

p.s. Ja mislim da kobasića je jako dobro. Bez više reči...

Michiel.

26.

poslije ponoći sjedam za stol. palim svjetiljku i spuštam rolete. otvaram unaprijed pripremljenu knjigu i: mazohistički puno potcrtavam. nisam siguran želim li masnim tragom olovke protiv zaborava ili bjeline koja mi priječi ravnomjerno disanje.

goga kaže da imam izniman dar za pamćenje pojedinosti, zove me čak malim monstrumom. no, u njoj odnedavno kuca i drugo srce. stoga, sve što kaže treba primiti uvjetno – kao dobronamjernost ili iznenada pristiglu toplinu.

riječi, rečenice i cijele stranice sjenčim nikotinskim udasima-izdasima, strelicama-brazdama, zavjesama-stolnjacima, brojkama-zvezdicama, komentarima-upitnicima i svom silom inih znakova koji me tobože umiruju.

na kraju, iz mora koje sam stvorio – boreći se protiv njega – izroni blistav otočić, nedirnut i potpuno mi nepoznat. moje točkice, crtice i zarezi uzalud će prizivati njegov oblik. on je, kao gogino drugo srce, jutro koje sam htio izbrisati, svjetiljka u svjetiljci, knjiga u knjizi, trag unatoč bjelini.

27.

žena mi čita stihove i kaže:

- tu nema života.
- točno. - odgovaram. - ja sam teško bolestan.
- a što je sa mnom?
- ti patiš od viška kilograma.

28.

što će praznini granice
pogotovo granice moje memorije

29.

ja sam pristala ženska dojka
uspravna držanja i vrlo otmjenih kretnji
imam malenu glavu na njoj šiljast nos
koji poput antene registrira pustinju u gradu
kada zamaknem za prvi ugao
jedva čekam da me moja ruka dodirne

30.

hop hop
ne slušam riječi
osluškujem stanke

31.

- MIKŠA JE NOVI ISUS

- TREBA GA RAZAPETI
- USKRSNUO SAM

32.

u jutro puno glavobolje dočeka me sok.

- ja sam poljubac. - kaže.

nisam siguran da ga razumijem. otac mi je davno pričao da od pravog poljupca mjesecima boli glava. a u njegove riječi nema smisla sumnjati, jer čovjek oduvijek pije sok.

33.

toni pa ti si čisti genij
ti si najbolji košarkaš svijeta
to čak i moja žena zna primijetiti
kada sam poslušan i miran
ili pak mrzovoljan za ručkom

34.

zaraza,
brat pije čaj i lupa tanjure,
oni resko odzvanjaju poljem,
maslačci, kukurijeci, zrikavci,
oni resko odzvanjaju poljem,
brat pije čaj i lupa tanjure,
zaraza,

35.

učim napamet tuđu bolest:

Samoća se samo povećava, ako se, na stolu koji je svjetiljkom osvijetljen, pojavi i bijela,

*neispisana stranica u svojoj samoći. Bijela stranica, ta velika pustinja koju treba preći,
pustinja nikad pređena.*

g. bachelard.

36.

hop hop
nisam skočio
okrenuo sam glavu na drugu stranu

37.

svaka pjesma s vremenom postaje elegija.

- tvrdi borges.

ili himna! - dodaje plavooki hrvat.

38.

dobili smo i drugu sobu u golskoj 3. sad imam dovoljno prostora za knjige, pisaći stroj i
bočicu za *vse korekture in čisto okolje*. žena me opsjeda pričom o dječjim kolicima. kao da
joj pomalo godi što već mjesecima ne uspijevam izgovoriti ili napisati suvislu rečenicu. hoće
isključivo ona s duplim kotačima i plastificiranim platnom.

noćas sam sanjao snijeg.

danas ne smijem na ulicu zbog poledice.

znamka in model zašćitena.

počelo je odbrojavanje.

još 55 dana.

39.

profesor suvremenog jezika nakon svake rečenice ponavlja "je li". između 150 i 200 puta po
predavanju. djevojke pričaju da je šarmantan. je li!?

40.

ronio ne ronio bazen je bazen
četiri obale četiri ručnika
svi čitaju *slobodnu dalmaciju*

41.

šššš – poručuje mlaz iz sudopera.
tako je plakala moja majka kad je čula da u rujnu idem u nizozemsku.
šuti – govori mi žena dok iz telefona dopire šum vrućeg slavonskog ljeta.
šššš – zabavljam anu pred spavanje. ona je ove godine začarala kišu. po nju i idem u nizozemsku.

42.

hop hop
zalijevam cvijeće
calathea je već uvenula

43.

t. š. je veliki crveni balon
kada pobjegne iz ruke rasprsne se
i s olakšanjem klikne:
ja sam bijeli, brisani prostor.
što se dogodi, dogodi se.

44.

znanica čita vikend-štivo. meke kolor korice, požutjeli novinski papir, ljubav u naslovu.

zastaje na 26. stranici i – vjerujući kako je zamijetila nešto važno – izgovori naglas:
– život je literatura.
– jebeš život. čitaj dalje!
ona je praznovjerna. sa 26 željna je života i sve što čita čita samo zbog te stranice.

45.

pas koji osjeti tople gradske perine
ne zna što je kućica lajanje grad
ne zna što su ljudi

46.

razglednica iz regensburga:
johan eijkelkamp je otlično igrao. kao uvijek!
viele liebe grüsse,
hartelijke groeten,
srdačne pozdrave!
g. i m.

47.

na ulazu u samoposlugu jutros me dočekala riječ “kadšto” s kojom godinama prijateljujem.
– već me tri dana nisi izgovorio. ako to danas ne učiniš, vratit ću se u rječnik i više se nećeš moći sjetiti moje mekoće i pahuljastog dodira.
u samoposluzi sam napunio košaru: kruh, riblja konzerva, sirup od maline, papirnate maramice, kiseli krastavci... debela gospođa blagajnica, pružajući mi račun, usput je primijetila:
– gospon sused su danas zaboravili mlijeko.
– nisu. katkad poslije doručka piju čaj!

48.

hop hop
nema moga lica
potraži ga u zrcalu

49.

napokon kolodvor šuti
i za daljine
nije potreban jezik

50.

opet su prebrojavani mravi. višečlana je komisija utvrdila da jedan, i to žuti, nedostaje. to sam, naravno, ja: konobar u vagon-restoranu treviso – pescara.

51.

noćas je uletjela lastavica u kupaonicu. sjenata strana dvorišta od kuće na kojoj ima gnijezdo
ujutro je vrvjela mravima i kišnim glistama.

52.

kadšto, kad me nema za tim stolom, tražim ljude, događaje na mjestima koja nikad nisam
uspio zaboraviti.

- a gdje su ta mjesta? – cinično pita žena.
- tu, oko nas, možda baš tu gdje sada stojiš.

53.

idemo u močvaru
tko preživi - preživi

54.

hop hop
svjetlo se gasi svjetlo se pali
arena 42. put

55.

toni kukoč ti si svetac
ti jednostavno moraš imati 22 godine
jer to vrijedi 5 džin-tonika
na tvoje lice padaju zvijezde
vjetar uči od tvojih mišića
galebi postaju golubi i mašu krilima
sveci - kažu - ne stare
toni večeras ću u tvome vrtu
popiti pet džin-tonika
mislim da je to O. K.

56.

- liberatina, liberatina, je li toplo more?
- ne znam. zadaću sam pišala u plažu.

57.

dobro jutro!

brojim do tristo,
dok na tvoje umorne kapke
padaju slijepi stihovi.
kada mirisni prah
s mojih prstiju
prijede na tvoje čelo,
reći ću: tristo,
bit ću drzak,
ponovit ću: dobro jutro!

58.

otkad su riječi postale jasnije
možeš me mirno taknuti listom
kao mrav kao ljubav
kao bijela plahta usred dana
možeš me dugo šutjeti
zarezi će jamačno naći svoja dlijeta

59.

- ŠTA JE? JESMO LI POBIJEDILI!?
- ISPOD ŠLJEMA MOZGA NEMA.
- PAZIN NIKADA NEĆE BITI ????!

60.

hop hop
putujem u luna-park
na parkiralištima dočekuje me šipak

61.

priča može i ovako početi:

nizozemska je zemlja prozora. u pravilu su veliki, bijeli i bez zastora. njihova usta gutaju kuće. sunce im nikako ne može umaknuti. ako nisi dovoljno oprezan, brzo zaboraviš gdje si: unutra ili vani. osmijeh ispred, osmijeh iza prozora; vrt ispred, cvijeće iza prozora. da govorim neki drugi jezik, možda bih mogao vjerovati da stakla zapravo ne postoje te da su okviri postavljeni isključivo zbog što boljeg odgoja djece. ovako, ostaje mi urotnički korak i neukrotivo obilje svjetla iza zida.

goeie dag!

ik ben krešimir.

tot ziens!

62.

u petak sam obitelj goossen uvjerio da znam voziti bicikl. domaći, direktor "arke", nije mogao doći k sebi. za nesvakidašnji doživljaj poklonio mi je NCR.

- ako zna okretati pedale - rekao je ženi - možda i tastaturu može rascvjetati.

63.

vrtovi u hengelou brišu moje rečenice kao korov, kao nepozvane životinje. u najboljem ih slučaju isporučuju restoranima u kojima - specijalno za strance - služe svinjski odrezak s breskvom. kako ne znaju što bi s njima, uslužni ih konobari odnose u kuhinju, prevode i - nakon nekoliko minuta - na stol stavljaju šunku s dinjom. uz osmijeh spuste tanjur s mojim rečenicama, ako slučajno poželim kruh.

64.

nemoj stat'

treba zvat'

geldautomaat

prvi kat
drugi kat
geldautomaat

muški sat
ženski sat
geldautomaat

idi spat'
ne znaš zvat'
geldautomaat

65.

u ukusno opremljenom turističkom vodiču kroz amsterdam pročitao sam da tamošnji željeznički kolodvor pridržava devet tisuća drvenih trupaca. tog sam se podatka - tko zna zbog čega - sjetio danas u WC-u unajmljenog zagrebačkog stana.

- što, ti na zahodu pišeš pjesme? - upita me s nevjericom žena.

- da.

- odlično! a kava se hladi.

- oprosti. dolazim odmah.

dok sam pio kavu, nagađao sam o kojoj je vrsti drveta riječ, kakve su kvalitete, debljine i otpornosti na vodu amsterdamski trupci, jesu li oni ispod perona gušće raspoređeni ili bar deblji od trupaca ispod čekaonica i šaltera.

- o čemu sad razmišljaš? - prekine me opet žena, sada već vidno nervozna.

- ni o čemu.

- onda popij kavu i iznesi smeće van. sutra prolazi "čistoća".

66.

hop hop
prelazim preko britanskog trga
pjesnici se žene, pijanci viču "diii diii"
znanac kaže: opet smo u nekoj čudnoj priči

67.

igram se novinara. uzmem notez, nađem broj i nazovem.

- što je za vas image? - pitam ekstravagantnu pjevačicu.

- moj image je da radim, a ne da pričam.

- o. k. hvala vam lijepo.

spustim slušalicu, odem u sobu i pitam zavjesu:

- a što je tvoj image?

- da ostanem bijela kada mi pušeš u lice.

- o. k. od danas ću ti puhati u potiljak.

napokon izgubim živce i upalim televizor. kad tamo - intervju s pjevačicom koja mi je maloprije spustila slušalicu.

68.

nisam izdržao. stihove koje sam pisao zadnjih tjedana ponudio sam znanici. ona ih je pročitala i uredno vratila. jedini njezin komentar bio je:

- pa vi doma skrivate bombu. zašto ste tako sebični!?

- da ne eksplodira usred grada. - odgovorio sam i spremio pjesme u sobu.

69.

da, zaboravio sam kazati: jučer sam se prehladio. a to je najbolje što mi se ovog tjedna dogodilo.

70.

kao i obično, kada sam se vratio s posla, iz torbe sam izvadio jutros kupljene novine. da ih prelistam, pročitam poneki članak, ispunim križaljku i odložim. međutim, jedna je vijest (ona o lažiranju nogometne utakmice) naprosto nestala. triput sam prelistao čitave novine, zavirio i među umrlice, ali priče o nogometnom skandalu nigdje. pomislio sam da sam to možda

vidio u nekim drugim novinama ili bar u drugom izdanju istih ili da je to možda vijest od jučer. ali današnji dan znam napamet; pamćenje me ne vara – to su nesumnjivo novine koje držim u ruci. točno se sjećam: jedan se igrač nakon godinu dana ispovjedio novinarima, opisao situaciju, imena prešutio. vijest je nestala. priča čiji sam uvod pročitao jutros pokraj kioska vjerojatno se neće nastaviti. ili možda hoće. za svaki slučaj ujutro, prije nego krenem na posao, još ću jednom prolistati iste novine.

71.

poslije dugo vremena vidio sam pjesnika koji u stihovima često spominje zečeve, djevojčice i rock and roll. tramvaj iz dubrave je upravo skrenuo u jurišićevu, kada sam spazio kako zastaje pored jedne prosjakinje, s dječakom u naručju, vadi novčanicu iz džepa, daje je malome i odlazi.
nevjerojatno!

72.

hop hop
danas je tripot nestalo struje
goga se ljuti ani raste prvi zub

73.

otkad sam prestao šetati, neprestano govorim o gumenim žetonima koje ubacuješ u stroj i vjeđama što se, kao limun, razlijevaju dalekim jarkocrvenim pejzažem. ako se nakašljem, patuljci umiru u tvojoj kosi. njihovi uredno zapisani brojevi padaju na pod, pored naših nogu. poništava ih smola. ti si rekla: palača, a ja: talog. oboje smo imali pravo.

74.

pisanje dnevnika ima djelovanje antibiotika.
razori i događaj i čovjeka.

75.

došao je kada su slike bile gotove. ne vidim ga više. pobrkao bih ga i s jabukama. šampon mi je pod noktima. nagriza kožu, stvara mjehure, tihu noćnu glazbu za gluhoonijeme. prhut pliva izlozima. učim hodati. možda je tako najbolje. jer: mogao sam tek telefonirati, odaslati razglednice, zaželjeti "sretan put".

76.

mak, ti si plaha djevojčica.
mašeš licem. bojiš se topova
od blata. osmijeh ti dobro
pristaje. igra tvojih očiju
već je doživjela 11 izdanja.
mak, ti se igraš upitnicima.
jedeš šlag. izbjegavaš hotele.
spravljaš imena kolačima i
gradovima. papir - kojemu si
rekao "ti ćeš biti papir"
diše male indekse tvoga
rečeničnog daha. razdoblje
mrazeva je za nama. autobus
čeka na peronu. treba mu samo
reći kako se zove.

77.

u srijedu poslije večere skupljao sam mrvice sa stola. prije nego sam ih ubacio u vreću za
smeće, jedna naglo poskoči i upita
- vjeruješ li u boga?
kada je prošlo početno iznenađenje, najmirnije što sam mogao rekoh:
- kada me ti to pitaš, mislim da vjerujem.

- cure i dečki, sve je u redu. idemo u raj.

78.

hop hop

nisam pokušavao skočiti

pogledom sam slijedio oblake

Krešimir Bagić

Rođen 1962. u Gradištu. Pjesnik, stilističar i kritičar. Objavio je zbirke pjesama: *Svako je slovo kurva* (s B. Gregorićem, 1988), *Između dva snažna dima* (1989), *Krošnja* (1994), *Bršljan* (1996), *Jezik za svaku udaljenost* (2001), *Le palmier se balance* (Pariz, 2003), *U polutami predgrađa* (2006), *Trebalo bi srušiti zidove* (2011) i *Plaši li te moja boja* (2013). K tome: *Rječnik stilskih figura* (2012), znanstvenoesejističke knjige *Četiri dimenzije sumnje* (koautor, 1988), *Živi jezici* (1994), *Umijeće osporavanja* (1999) i *Treba li pisati kako dobri pisci pišu* (2004) i književnokritičku knjigu *Brisani prostor* (2002). Uredio je *Rječnik Trećeg programa* (1995), *Leksikon hrvatskih književnih kritičara* (2012), zbornike *Važno je imati stila* (2002), *Bacite stil kroz vrata, vratit će se kroz prozor* (2006) i *Ivan Slamnig, ehnti tschatschine Rogge!* (2011), sastavio izbore proze *Poštari lakog sna* (1996) i *Goli grad* (2003; slovenski prijevod: *Golo mesto*, 2005; poljski prijevod: *Nagie miasto*, 2009). Pjesme i stručni tekstovi prevedeni su mu na dvadesetak jezika.

Predavao je hrvatski jezik i književnost na Sorboni (1996-1999). Bio je voditelj Zagrebačke slavističke škole (2005-2009). Profesor je stilistike i šef Katedre za stilistiku na Filozofskome fakultetu u Zagrebu.

Biblioteka Online

knjiga 42

Krešimir Bagić

KROŠNJA

© 2007 Krešimir Bagić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2007, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

© Kerioak / Fotolia.com

ISBN 978-953-6924-69-1 (HTML)

ISBN 978-953-345-165-7 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-166-4 (PDF)

ISBN 978-953-345-167-1 (MOBI)

Prvo izdanje

Naklada MD/Meandar, Zagreb, 1994.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

